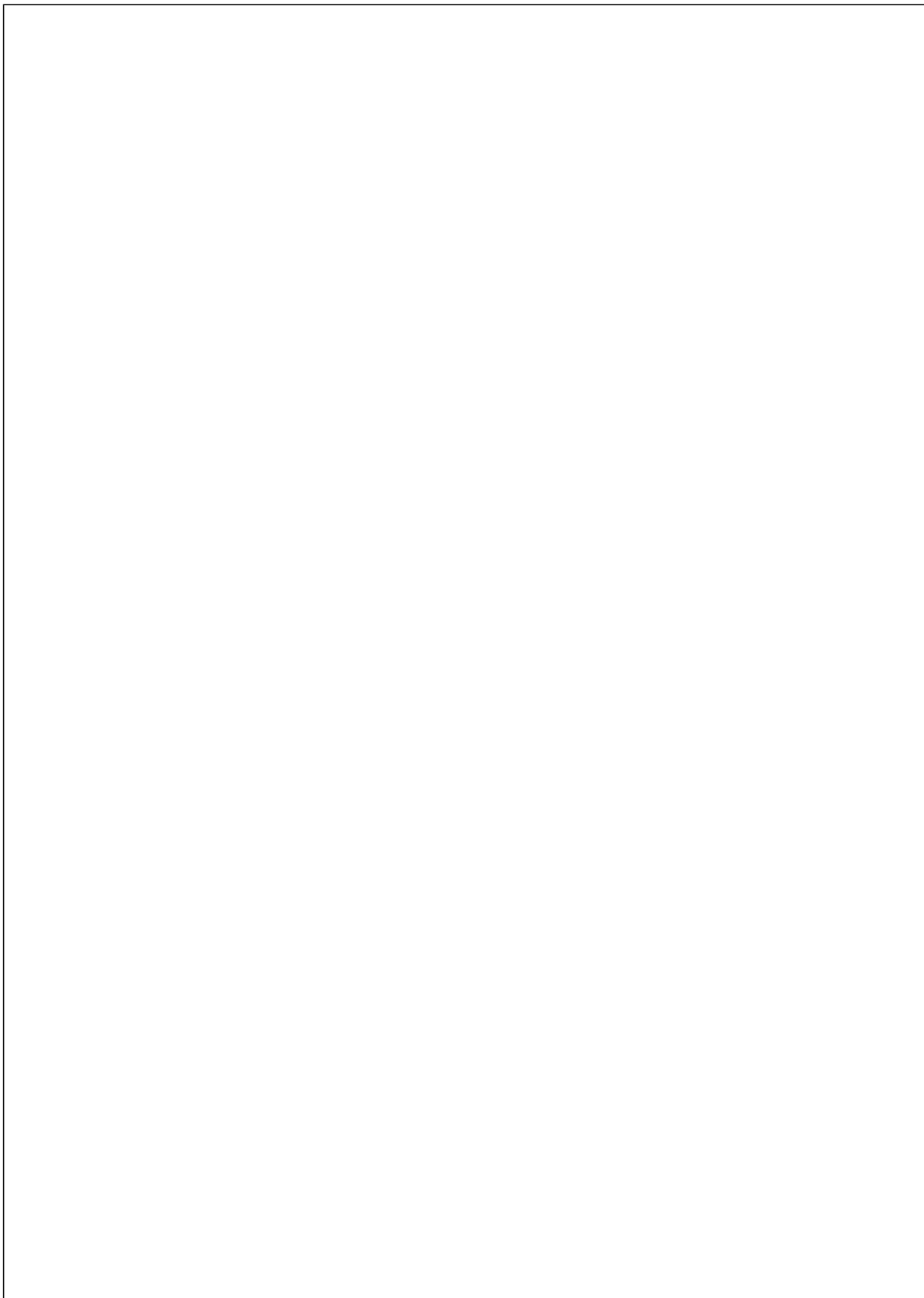

Instytut Pamięci Narodowej

<https://ipn.gov.pl/pl/historia-z-ipn/archiwum/229314,Klaudia-Slojkowska-1-Pulk-Kawalerii-Korpusu-Ochrony-Pogranicza.html>
27.02.2026, 22:27

Klaudia Słojkowska: 1. Pułk Kawalerii Korpusu Ochrony Pogranicza

Żołnierze Korpusu Ochrony Pogranicza mieli ochraniać Kresy Wschodnie RP, ale rozkazy dowódców sprawiły, że w 1939 r. liczne oddziały KOP znalazły się na granicy zachodniej i podjęły walkę z Niemcami. Wśród nich byli również żołnierze 1. Pułku Kawalerii KOP.

05.09

[Polskie wojsko Wrzesień 1939](#)

1. Pułk Kawalerii KOP sformowano w marcu 1939 r., początkowo jako ćwiczebny Pułk Kawalerii KOP, podporządkowując go gen. dyw. Juliuszowi Rómmłowi (Armia „Łódź”).

1. Pułk Kawalerii KOP

Pułk powstał na bazie ośmiu szwadronów, które do 1939 r. broniły wschodniej granicy II Rzeczypospolitej. Wskutek tajnej mobilizacji 26 marca 1939 r. szwadrony KOP: „Druja”, „Łużki”, „Podswile”, „Budslaw”, „Hancewicze”, „Rokitno”, „Żurno” i „Mizocz” przewieziono na stację kolejową Rusiec, na północny wschód od Wielunia.

Tu zostały rozlokowane jako „Zgrupowanie Kawalerii KOP »Feliks«” pod dowództwem ppłk. kawalerii Feliksa Kopcia. Po otrzymaniu w kwietniu i maju 1939 r. uzupełnień w ludziach i sprzęcie oddział został przeorganizowany w 1. Pułk Kawalerii KOP.

Miejscem jego stacjonowania były Rusiec i Wieluń, a poszczególne szwadrony kwaterowały w pobliskich miejscowościach. W początkach kampanii wrześniowej pułk posiadał pełną obsadę etatową, czyli 37 oficerów, 88 podoficerów, 672 szeregowych. Był jednostką dobrze uzbrojoną, miał na swoim uzbrojeniu m.in. 12 działek ppanc., 12 ckm, 15 rkm.

Pierwsze walki

21 sierpnia 1939 r. pułk został przesunięty pod samą granicę. Zgodnie z decyzją dowództwa Armii „Łódź” znalazł się na przedpolu 10. Dywizji Piechoty, rozwiniętej w rejonie Sieradza z oddziałami wysuniętymi w Ostrzeszowie, Kępnie i Wieruszowie. Pułk miał prowadzić działania rozpoznawcze i opóźniające niemiecką inwazję na odcinku Gola – Bolesławiec – Piaski.

Od 1 do 4 września 1939 r. pułk toczył ciężkie walki z niemieckimi oddziałami w rejonie Wielunia (nad Wartą) i Bolesławca (nad Prosną), opóźniając wkroczenie wojsk niemieckich w głąb Polski i ponosząc pierwsze straty.

Już w dniach 30-31 sierpnia 1939 r. 4. szwadron 1. Pułku Kawalerii KOP z dwoma ckm-ami i 1 działką ppanc. obsadził miejscowość Piaski pod Bolesławcem. 1 września 1939 r., od godzin porannych, kawalerzyści skutecznie opóźniali postępy wojsk niemieckich, zadając im straty (ok. 40 zabitych żołnierzy niemieckich, zniszczone dwa samochody ciężarowe i dwa samochody pancerne). Po stronie 4. szwadronu ranny został 1 żołnierz. W godzinach popołudniowych Niemcy zaprzestali ataku na ten odcinek, próbując przerwać linię obrony na innych odcinkach i obchodzili skrzydła pułku.

[Czytaj artykuł Klaudii Słojkowskiej *1. Pułk Kawalerii Korpusu Ochrony Pogranicza* na portalu przystanekhistoria.pl](#)

[Poprzedni Strona](#)

[Następny Strona](#)

Polskie wojsko, Wrzesień 1939

Artykuł